

7.10.2020

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 10.9.2020 (Dnro VN/20171/2020)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA ILVEKSEN METSÄSTYSTÄ KOSKEVAKSI KIINTIÖKSI METSÄSTYSVUONNA 2020–2021

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetusluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Ilves ja karhu ovat nykyisin selkeästi kaksi Suomen runsaslukuisinta suurpetoa. Niiden yksilölukumäärät ovat varsin lähellä toisiaan. Taustamuistion mukaan metsästyksestä huolimatta kannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät ole uhattuina. Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) ilves muuttui silmälläpidettävästä (NT) elinvoimaiseksi (LC). Lisäksi viimeisimmässä luontodirektiivin lajiarvioinnissa 2012-2017 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan myös suotuisan suojelun tasolla. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan edellä mainittujen suurpetojen kantoja, myös susi mukaan lukien, tulee jatkossakin kansallisesti säädellä ensisijaisesti kannanhoidollisella metsästyksellä.

Metsästäjäliiton mielestä suurpetojen, kuten ilveksen metsästys rikastuttaa merkittävästi suomalaista eräkulttuuria. Ilveksen arvo riistaeläimenä on kasvanut nimenomaan valtakunnallisen ilvesjahdin mahdollistumisen myötä. Ilveksen kannanhoidollinen metsästys on myös siltä osin perusteltua ja tärkeää.

Kanta-arviosta

Meillä Suomessa elää tälläkin hetkellä Euroopan vahvin ilvespopulaatio. Ilveskanta on Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kasvanut tai pysynyt samalla tasolla viime vuoteen nähden lähes koko maassa, kasvua aivan erityisesti on todettu Pohjois-Karjalassa ja Kai-

7.10.2020

nuussa. Luonnonvarakeskuksen kanta-arvon mukaan ilveksiä on ennen alkavaa metsästyskautta maassamme vähintään 2065 - 2170 yksilöä. Kyseinen luku ei sisällä vuotta nuorempia pentuja.

Liitto on kuullut laajasti piirejään asetusesityksen suhteen. Metsästäjäliiton Suur-Savon piirin näkemyksen mukaan ilveskannan ennustemalli ei vastaa täysin kannan kehittymistä eikä siten todellista kannan kokoa. Piirin näkemyksen mukaan mallia on edelleen päivitettävä paremmin todellisuutta vastaavaksi. Esimerkkinä viime metsästyskauden osalta piirin alueella havaittiin lähes samanaikaisesti useita kertoja erikokoisia pentueita; yhden, kahden ja jopa kolmen pennun pentueita. Havainnot olivat eri puolilla aluetta ja ajallisesti niin lähellä toisiaan, etteivät ne piirin mukaan loogisesti ole mitenkään voineet havaintoina sekoittua. Silti poikkeuslupan perusteluissa mainitaan, että: ”Alueella on oleskellut yksi pentue”. Kyseinen menettely ei piirin mukaan lisää luottamusta riistakeskuksen viranomaistointoja kohtaan ja se antaa väärän kuvan kannan suuruudesta.

Metsästäjäliittoon ja liiton piireihin tulee toistuvasti metsästysseuroista kommentteja, että kansalaiset eivät enää ilmoita ilveshavainnostaan suurpetoyhdyshenkilöille. Kyse on todennäköisesti osaltaan havainnointijärjestelmää kohtaan osoitetusta luottamuksen puutteesta ja toisaalta tietäntyyppisestä väsymyksestä havainnointia kohtaan. Havaintojen ilmoittamattomuus aiheuttaa tiedon puutteellisuutta ja saattaa johtaa varovaisuusperiaatteen vuoksi kannan koon aliarviointiin. Paikallisten ihmisten sietokyvyn kiristyminen ilvestä kohtaan on silloin valitettavana seurauksena. Luottamuksen rakentamiseksi ja palauttamiseksi tuleekin liiton mielestä tehdä edelleen enemmän työtä.

Metsästäjäliitto haluaa muistuttaa, kuten asetuksen taustamuistiossakin yksiselitteisesti todetaan, että metsästyksessä huolimatta ilveskannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät ole meillä uhattuina.

Poikkeuslupamääristä

Lausunnolla olevassa luonnoksessa ministeriö esittää, että muun Suomen kannanhoitoalueelle eli poronhoitoalueen ulkopuolelle ilveksen metsästykseseen myönnettäisiin metsästysasetuksen mukaisesti yhteensä enintään 307 poikkeuslupaa, mikä on 67 lupaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Poronhoitoalueelle ei edelleenkään aseteta lupakiintiötä, mikä on liiton mielestä perusteltu menettely.

Myönnettävää lupamäärää muun Suomen kannanhoitoalueella tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan hieman nostaa esitetystä, sillä esitetty määrä ei ole riittävä kattamaan kaikkia ongelma- ja tihentymäalueita. Tämän seurauksena kanta saattaa kääntyä taas tarpeettoman voimakkaaseen kasvuun.

Metsästäjäliitto esittää metsästettäväksi ilvesten enimmäismääräksi Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella **330 yksilöä**, mikä on vajaan 16 % verotus ilvesten arvioidun aikuis-kannan arviohaarukan alimmaisesta luvusta. Tällä lupamäärällä saataisiin paremmin kohdennettua lupia ongelma- ja tihentymäalueille ja kuitenkin pidettyä kanta jatkossakin suotuisan suojelun tasolla. Liiton esittämä verotusaste on lähes sama tai alempi, mitä Luon-

7.10.2020

nonvarakeskuksen populaatiomallissa todetaan maksimiverotusmääräksi (MSY 16%) populaatiolle, joka odotusarvoisesti pysyy kyseisellä verotusmäärällä vakaana, eli siten toteuttaa kannanhoitosuunnitelmassa mainittua tavoitetta.

Poikkeuslupien kohdentaminen

Metsästäjäliiton mielestä poikkeuslupia tulee kohdentaa erityisesti alueille, joilla ilveskanta on kasvanut viime vuodesta, eli Pohjois-Karjalaan ja Kainuun poronhoitoalueen ulkopuoleisiin alueisiin. Liitto näkee tärkeänä, että myös Etelä-Savoon kohdennetaan aiempaa enemmän poikkeuslupia, koska ilveskanta on kentän viestien perusteella alueella vahva. Katsomme, että Etelä-Savoon pitäisi kohdistaa vähintään 15 % lupamäärän kasvu. Metsästäjäliiton Satakunnan piiri myös toteaa, että alueella ilveskanta on viime vuosina merkittävästi lisääntynyt ja poikkeuslupien selvä lisääminen tarpeen. Kantaa ei ole pystytty tarkkaan siellä laskenta-aikana arvioimaan, johtuen huonosta lumitilanteesta. Myös liittoon tulleet kentän havainnot ja kommentit puoltavat lupien erityistä kohdentamista kyseisille alueille.

Kansainvälisesti uhanalaisen metsäpeuran esiintymisalueella Kainuussa ja Suomenselällä vasoihin kohdistuva ilveksen saalistuspaine on liiton mielestä edelleen erityisesti huomiotava lupien määrässä ja kohdentamisessa, vaikka asetuksen taustamuistiossa arvioidaan metsäpeura-alueen ilveskannan olevan samalla tasolla tai jopa laskussa. Erityishuomiota tulee liiton näkemyksen mukaan kiinnittää alueisiin, jonne metsäpeuroja siirretään osana Metsäpeura Life -hanketta. Tutkimustiedon perusteella suurpedot ovat potentiaalisin metsäpeuralle heikkoa vasatuottoa ja kuolevuutta aiheuttava tekijä, joten asia tulee ottaa vakavasti.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveksen vaikutus muihin riistaeläimiin tulee ottaa huomioon ilveksen pyyntilupien myöntämisen perusteluna. Suurpetojen vaikutukset muihin riistalajeihin ja sillä perusteltu kannanhoidollinen metsästys on tunnustettu olevan myös Bernin sopimuksen hengen mukaista, sopimuksen pysyvän komitean näkemyksen mukaisesti.

Viime metsästyskauden ilvessaaliista

Metsästäjäliiton piireiltään saaman tiedon perusteella viime metsästyskauden tavallista pienempi ilveksen poikkeuslupien käyttöaste selittyy pääosin poikkeuksellisen hankalilla, paikoin lähes lumettomilla keliolosuhteilla. Onkin tärkeää tehdä asiasta oikeat johtopäätökset eikä vähentää poikkeuslupien määrää vaan nimenomaan kasvattaa lupamäärää esitetyllä mukaisesti.

Liitto haluaa lopuksi todeta, että ilveksen metsästys on haasteellinen mutta mielenkiintoinen metsästysmuoto, joka lyhyehkön metsästyskauden takia on erittäin riippuvainen lumiolosuhteista. On hyvä huomioida, että monet ilveksen metsästyksessä käytettävät koirat toimivat myös muissa suurriistajahdeissa ja niiden koulutus luo paremmat edellytykset vastata tuleviin haasteisiin esimerkiksi SRVA-tehtävissä. Erityisesti villisille toimivien suurriistakoirien tarve on kasvava, vähälumisen viime talven kaltaisten, villisikojen lisääntymistä ja leviämistä edistävien olosuhteiden yleistymisen vuoksi.

7.10.2020

Riihimäellä 7.10.2020

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors

Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö